

STATUS

2/10

- 3 Päätöimittajalta
 4 Kolumni: Pienet tontut kurkkii ja muistiin merkitsee...
 5 Oppiaineesta: Syksy tutkimusavustajana
 6 Päihdekuntoutusta Itämeren aalloilla
 8 Kohti menestystä - ja sen yli
 11 Tiesitkö tämän ovulaatiosta?
 12 Rauhaa!
 18 Kiusaamisen uudet ulottuvuudet -Mitä on elektroninen kiusaaminen?
 23 Tropiikkiin!
 24 Sivistyksen sietämätön ohuus
 25 Piinattu Leo
 26 Puhiksen palsta

PÄÄTOIMITTAJAT Marianne Jussila, Jussi Ranta / KIRJOITTAJAT Johanna Alhonen, Otto Halmesvaara, Silja Huttunen, Jaakko Hovi, Sakari Jukarainen, Marianne Jussila, Sonja Kosunen, Aurora Pihlajamaa, Jaana Piirainen, Jussi Ranta, Mia-Marisa Ranta, ”Darth Vader”, ”Leo H. Vasaramatto” / TAITTO Riina Hyyppä, Aurora Pihlajamaa, Jussi Ranta / KANNEN KUVA Aurora Pihlajamaa / PAINO Picaset oy, Helsinki, painos 100 kpl / JULKAISIJA Status ry, Helsingin yliopiston sosiaalipsykologian opiskelijat

Joulun on tosiaan ihmeellinen. Ihmisille on helpompi luoda tarpeita kuin äkkiseltään uskoisi: kuinka moni lopulta tarvitsee kaikkea sitä tavaraa, mitä pukinkontista löytyy? Siis oikeasti. Vai mitä sanotte esimerkiksi AK-47 -rynnäkökiväärin muotoisia jääpaloja tekevästä jääpalamuotista tai led-valoilla vilkkuvaista suihkukapulasta? Näistä ideoista kuulun eräänä joulukuisena lauantaina, kun ylioppilasaukion Unicafessa tuntemattomaksi jäänyt lounastaja alkoi jutella epäsuomalaisen luontevasti omasta joulunodotuksesta ja joululahjaideoistaan. Älkää käsittäkö väärin: mielestäni lounas-seuralaiseni lahjaideat olivat hauskoja ja omaperäisiä ja mietin jo itsekkin, kuinka kätevästi luodin muotoiset jääpalat sujaisivat pulloon. Sisäinen yhteiskuntakriittikkoni heräsi kuitenkin pohtimaan, onko joulun taika nykyään siinä, että luodaan tarpeettomasta tarpeellista, jopa välttämättöntä. Kantavatko nämä tuotteet vain kortensa tavaramarkkinoiden alati kasvavaan kekkoon ja lisäävät kitsch-tavaran määrää, vai ovatko ne sittenkin silkkaa tuotesuunnittelijoiden neroutta?

Jouluna koetellaan ihmisten todellisia asenteita ja kulutusikäyttäytymistä. Suurin osa ihmisistä tiedostaa tuotantoeläinten surkean kohtalon, mutta harva on valmis muuttamaan kulustottumuksiaan, koska perinteet ovat perinteitä. Kinkkuja myytäneen tänäkin vuonna ennätysmäärä. Samoin joulun kulutusmarkkinat eivät ole menettämässä suosiotaan, sillä kulutuksen ennustettiin kasvavan noin viisi prosenttia joulukuussa. Kuluskriittisyys ja ekologisuuteen kannustaminen vaikuttavat yhä useampiin ihmisiin, mutta käytännössä harva on valmis muuttamaan kulu-

tustottumuksiaan tai tinkimään perinteistä. Vaikka aineettomat lahjat, itsetehdyt käsityöt ja hyväntekeväisyyslahjoitukset ovat nostaneet suosiotaan tavallisten kuluttajien keskuudessa, silti moni hankkii viihdeelektroniikkansa juuri jouluna.

Tämä ilmiö kertoo sosiaalipsykologiassa tunnetusta aukosta asenteiden ja käyttäytymisen välillä: käyttäytyminen ei välttämättä muutu vaikka asenteet osoittaisivat muuta. Tiedonpuutettakaan eivät kansalaiset voi syyttää, sillä sen verran paljon on tietoa lisääntyneen kulutuksen ekologisista vaikutuksista sekä tuotantoeläinten oloista. Koulujen kasvisruokapäiväkoekilu ei ole tässä mielessä lainkaan huono idea: suuria muutoksia elintottumuksissa on vaikea toteuttaa kerralla, mutta vähin askelin nekin ovat mahdollisia.

Tähän lehteen saatiin jälleen runsaasti laadukkaita juttuja; viimeiset jutut saatiin taitettua juuri ennen joululomalle siirtymistä, ja näin lehti toivottavasti ehtii pukinkonttiin joululomalukemiseksi. Päätimme jatkaa lehden toimittamista hyväksi havaitulla asiapainotteisella mutta helposti lähestyttävällä tyylillä. Kirjoittajien jutut toki sanelevat, millaiseksi lehden kokonaiskuva muovautuu ja millaisia teemoja lehdesä on, joten ehkä tätä statuslaiset haluavat: monipuolista ja viihdyttävää lukupakettia, joka sisältää sopivassa määrin reportaaseja, mielipiteitä, kulttuurista sekä tiedettä. Seuraava päätöimitus voi sitten tehdä omannäköisensä linjaukset ja viedä lehteä kokeilevampaan suuntaan, jos niin haluaa.

Nauttikaa joulusta ja lomasta!

Kuva: Aurora Pihlajamaa

Pienet tontut kurkkii ja muistiin merkitsee...

Oman lapsen kanssa saa kaivaa taas ihanat joulumuistot esille ja kertoa silmät kirkaana lentävistä poroista ja ikkunan takana stalkkaavista tontuista. Joulusta tulee taas taianomainen. Onko tällaisessa satuilussa kuitenkin jotakin epäilyttävää? Ehkä lapseni antavat anteeksi moisen palturin, kun tarkoitus on sentään hyvä, vai menevätkö kaiken uskottavuuteni sinä jouluna, kun paljastuu, että humalaisen teekkarin amisviikset peittävä parta onkin irrallinen pukin poistuessa Opelilla ikkunan takaa? Ylipäänsä lapsi on mitä ihanin tekosyy löytää oma lapsellinen puolensa ja inostua askartelusta sun muusta. Oma lautapelikokoelmani vain kasvaa, kun ostan kasoittain uusia pelejä ”lapsia varten”. Jo kauan sitten hoitolapseni yrittivät vihjata, etteivät enää jaksa pelata muuttuvaa labyrinttia, mutta hoitotäti vaan halusi lisää.

Vauvan kanssa elo on ollut ihaninta ja rankinta, mitä kuvitella saattaa. Nyt pikku veijari jo kävelee pöydästä tukea ottaen ja on niin isoa poikaa, että. Melkein iskee taas vauvakuume. No, onneksi asiaan on ratkaisu ja toinen lapsi on jo tilauksessa. Jo viime kolumnissa mainittu mammakaveri diagnosoi minut masokistiseksi: ”Etkö muista miten rankkaa se oli!?” Edellisen kolumnin tunnelmat tuntuvat aina vain kaukaisemmilta. Aika on todella kullannut muistot, mutta palkintokin on tietysti mitä ihanin.

Olen optimoinut vauvat yliopiston periodien mukaan; edellinen syntyi juuri kolmannen periodin lopussa ja seuraavaa on lupailtu saapuvaksi päivää ennen nelosperiodin loppua. Eräs ystäväni kysyi kummeksuen, olenko oikeasti suunnitellut sen näin. Tiedoksenne: en ole synkronoi-

nut kuukautiskiertoani periodien mukaan, vaikka opiskelu onkin melko mukavaa. Itse asiassa vauvan saanti on motivoinut minua opiskelemaan innokkaammin. Muutama luento viikossa on tuntunut kuin lomalta: pääsee hetkeksi aikuisten ihmisten ilmoille käyttämään aivojaan. Monet äidit kertovat haaveilevansa siitä, että pääsisivät rentoutumaan ennen niin stressaavalta tuntuneeseen vanhaan työpaikkaansa. Melko verkkaisestihan tuo opiskelu on sujunut, mutta kyllä se tekee hyvää tehdä välillä jotain muuta kuin olla lapsen kanssa, sitten sekin tuntuu taas entistä ihanammalta. Verkkareissa en myönnä tulleetni yliopistolle, ellei joku esitä muunlaista todistusaineistoa. Mietin, että kandin tekeminen lapsen ollessa näin pieni on liian työlästä, kunnes tajusin että ensi vuonna niitä on kaksi. Ilmoittauduin siis seminaariin.

En olisi selvinnyt opiskelun ja vauvan yhdistämisestä ilman ihanan äitini apua: hän on aina vauvan kanssa meillä odottamassa, kun palaan luennolta. Asiassa on kuitenkin myös haittapuoli: äitini on aina meillä kun palaan luennolta. Ensi keväänä Elian sitten meneekin jo päiväkotiin, vaikka minua kauhistuttaa ajatus siitä, miten noin pieni ihminen voi pärjätä siellä. Äidilläni oli lohdutuksen sana, kun esitin huoleni: ”Siperia opettaa”. Elian on niin herkkä, ystävän lapsikin huitoi kauhalla ja anasti tutin. Ystäväni sanoi, että on aina miettinyt, miten sitten rohkaisee poikaansa, kun joku kiusaa hiekkalaatikolla, mutta onkin huomannut, että hänen poikansa taitaa olla se joka rikkoo muiden hiekkakakut.

Nyt täytyy taas lopettaa. Tällä kertaa minua ei kuitenkaan kutsu itku, vaan ihana jokeltelu ja naurava suu.

Syksy tutkimusavustajana

Syksyni alkoi melko erilaisella tavalla kuin olin alun perin suunnitellut. Hain viime keväänä Status-listalle tulleen ilmoituksen perusteella osa-aikaiseksi interventio-ohjaajaksi tälle syksylle Monni-projektiin, johon olin ajatellut osallistuvani pienimuotoisesti opintojen ohella. Haku poiki minulle kuitenkin paikan saman, **Karmela Liebkindin** johtaman, *Monni - Monikulttuurisempi koulu* -tutkimusprojektin tutkimusavustajaksi. Vuotta aiemmin olin löytänyt kipinän maahanmuuttotyötä kohtaan sosiaalipsykologian sovellusalana, juuri Liebkind ym. kirjaa *Monikulttuurinen Suomi* (2000) lukies. Ja nyt olen mukana niin ikään maahanmuuttoa koskevan tutkimusprojektin toteutuksessa! Ja tekemistä riittää, sillä teen projektin parissa 75-prosenttista työviikkoa.

Karmela Liebkindin johtamassa projektissa, jonka tutkijana toimii **Emilia Solares**, tehdään interventiotutkimusta Helsingin kouluissa. Projektin tavoitteena on vaikuttaa suomalaisnuorten ja maahanmuuttajanuorten asenteisiin. Viime vuoden aikana tein vapaaehtoistyötä Suomen Youth for Understanding -järjestölle kansainvälisyyskasvatustuntien ohjaajana, joten siirtymä kentältä tutkimuksen puolelle oli mielekäs. Liebkindin interventiotutkimuksessa kun on tarkoitus tutkia, onko nuorten ennakkoluuloisuuteen vaikuttamaan pyrkivällä interventiolla vaikutusta, ja millaista vaikutusta.

Tutkimusavustajien tehtäviä meidän oppiaineessa on varmasti monia. Minun kohdallani työ on ollut hyvin käytännönläheistä. En taida tehdä kovin tyyppillistä tutkimusavustajan työtä, vaan ennemminkin projektityötä. Mutta tarkoitus on sama: olla tutkijan apuna juoksevia asioita hoitamalla. Olen hoitanut yhteyksiä interventio-ohjaukseen, selvitelletty interventio-ohjaajien työsopimuksia, tehnyt taulukoita toisensa perään ja tulostanut ja niputtanut mitä erilaisimpia lomakkeita tutkimusluvista reittiohjeisiin. Lisäksi olen saanut olla mukana kehittämässä interventiomateriaalia ja toteuttamassa interventio-ohjaajien koulutusta. Olen nauttinut työn toiminnallisesta luonteesta ja itsenäisyydestä. Toisaalta olen päässyt yhdessä Karmelan ja etenkin Emilian kanssa tutustumaan hankkeen tieteelliseen puoleen ja tutkimusentekoon sopivan läheltä, mutta tässä vaiheessa vielä ilman tieteellistä vastuuta. Pikkuhiljaa

projektin edetessä tulevat varmasti myös aineiston käsittely ja tilastolliset analyysit tutuksi, kun aineistonkeruu vaihe on saatu päätökseen. Lisäksi on ollut palkitsevaa tehdä yhteistyötä opiskelukaavereiden kanssa, sillä projekti työllistää myös useita muita sosiaalipsykologian opiskelijoita interventio-ohjaajiksi kouluille. Jaettu työhuone muiden sosiaalipsykologian oppiaineen tutkimusavustajien kanssa on myös yksi työympäristön parhaita puolia, ja antaa näkökulmaa muuhun tutkimukseen, mitä laitoksella tehdään.

Suosittelen tarttumaan mahdollisuuksiin ja etsimään niitä, mikäli tutkimusavustajan työ kiinnostaa. Epäilin ennen työn alkua kykyjäni tutkimuksen tekemisessä ja olin jotenkin ajatellut, että tutkimusavustajan pitää olla maisterivaiheen opiskelija. Mutta olen saanut opetella ja kysyä - työilmapiiri on ollut rohkaiseva. Olen iloinen siitä, että otin haasteen vastaan ja lähdin mukaan projektiin. Projektin loppuun mennessä interventiotutkimuksen kenttä on varmasti tullut tutuksi sekä käytännössä että teorian tasolla. Heti ensimmäisten viikkojen aikana sain huomata, että tulen oppimaan kvantitatiivisen kenttätutkimuksen toteutuksesta tässä työssä melkoisesti enemmän kuin tenttikirjoista, ja löytyipä projektin parista myös kandiaihe. Koska hahmotan opiskeluaikaa enemmän kokonaisena prosessina kuin kurssina, en pidä ongelmallisena, että opinnot hidastuvat jonkin verran. Tutkimusavustajana saa hyvää työkokemusta ja konkreettisia oppimisen kokemuksia!

Teksti: Silja Huttunen
Kuva: Aurora Pihlajamaa

Päihdekuntoutusta Itämeren aalloilla

Huumeiden käytöstä toipuvien nuorten ryhmä

haki elo-syyskuussa mereltä valmiuksia

päihteettömään elämään. Mitä kuunari Helenan

kyytiin astuneet nuoret kokivat merellä ja

miten kuntouttava purjehdus vaikutti heidän

toipumisprosessiinsa? Miten purjehdus voi

edistää kuntoutuksen tavoitteita?

Omaisiet Huumetyön Tuke-
na ry:n jälkikuntoutusryh-
mä Jälkipolku suuntasi kok-
kansa kohti päihteettömiä merituulia
elo-syyskuussa. Huumeiden käytös-
tä toipuvista nuorista koostuva ryh-
mä seilasi kuunari Helenan kyydis-
sä vajaan kahden viikon ajan Itäme-
ren syksyisillä ja tyrskyisillä vesillä
yhdessä Turvaverkko-nuorten kans-
sa. Kyseessä oli ns. sail training eli
kuntouttava purjehdus, jonka järjesti
Heikki Lampolan säätiö yhdessä Suo-
men Purjelaivasäätiön kanssa.

Kuntouttavan purjehduksen tar-
koituksena on harjoitella vuorovai-

kutustaitoja, vastuunottoa itsestä ja yhteisöstä sekä opetella elämänhallinnan taitoja, paineensietokykyä ja ryhmän jäsenenä toimimista. Samalla kuntoutuva nuori tulee tietoisemmaksi omista vahvuuksistaan, kun hän saa mahdollisuuden kokea onnistumisen tunteita yhdessä muiden ryhmäläisten kanssa ja ryhmän tukemana.

Ennen matkaan lähtöä osallistujilla oli mm. pelkoja merestä ja omasta jaksamisesta sekä siitä, kykenevätkö he selviytymään erilaisten tehtävien hoitamisesta. Joitakin askarrutti oman tilan puute ja toisten ihmisten sietäminen, sekä huolet unettomuudesta. Toisaalta yhdessäolo ja uusien ihmisten ja haasteiden kohtaaminen innosti matkalle lähtijöitä. Toiset odottivat elämyksellisyyttä, toiset rauhoittumista luonnon äärellä.

Kuunari Helena kynti merta 12 päivän ajan, ja reitti kulki seuraavasti: Turku-Kasnäs-Jurmo-Utö-Visby-Maarianhamina-Degerö-Näsby-Kustavi-Katanpää-Uusikaupunki. Purjehduksen jälkeen kerätyn palautteen mukaan nuoret kokivat itseluottamuksensa ja itsetuntonsa parantuneen kokemuksen myötä. Haasteellista matkalla olivat joidenkin mielestä vastuun kantaminen sekä tiivis sosiaalinen kanssakäyminen aluk-

sella. Joskus tämä tarkoitti sitä, että omia tunteita oli hankala sietää. Myös purjehdus ja siihen liittyvät asiat olivat aluksi hankalia. Myönteistä olivat päivittäisrutiinien vahvistuminen, unen laadun paraneminen sekä onnistumiskokemukset. Ryhmä- ja vuorovaikutustaidot parantuivat matkan aikana ja moni koki luottamuksensa elämään ja raittiuteen kasvaneen.

Omaisiet Huumetyön Tuke-
na ry:stä mukana oli yhdistyksen Jälkipolku-jälkikuntoutusohjelmasta vastaava ohjaaja **Ron Furman**. ”Reissussa oli tosi hyvä meininki!” kuvaa Furman tunnelmia. ”Tällaisella purjehduksella on todella iso merkitys päihdekuntoutujien kuntoutumisprosessille”, hän kertoo. ”Purjehdus onnistui tavoitteissaan erittäin hyvin. Purjehduksen jälkeen jokaisella kuntoutujalla on tieto, että kestää haasteita ja pystyy vastaamaan haasteisiin.”

Lisää tunnelmia ja kuvia reissusta löytyy purjehduksen blogista: <http://jalkipolku.blogspot.com/>, yhdistyksen nettisivuilta (<http://www.omaieset.net>) sekä Facebook-sivulta.

*Teksti: Mia-Marisa Ranta
Kirjoittaja on Omaiset Huumetyön
Tuke-
na ry:ssä työharjoittelussa*

”

Ryhmä- ja vuorovaikutustaidot parantuivat matkan aikana ja moni koki luottamuksensa elämään ja raittiuteen kasvaneen.”

KOHTI MENESTYSTÄ

- JA SEN YLI

Alussa oli luppoaikaa ja idea. Lopussa oli enää idea, mutta ei se mitään. Keväinen mieli kaipasi haasteita ja harrasteita. Päätimme viedä koulutuskulutajuuden uudelle tasolle ja ilmoittauduimme innovatiivisin mielin Aalto-yliopiston kaupallisen alan pääsykokeisiin.

Teksti ja kuvat: Sonja Kosunen ja Aurora Pihlajamaa

Suuria strategisia linjoja alettiin hioa pian ja huolellisesti. Ensimmäisen skumppalasin ääressä tavoitteeksemme kristallisoitui saada opiskelupaikka kaupallisen alan korkeakoulusta ja sijoittaa se sitten parhaaksi katsomallamme tavalla. Tämä jo itsessään oli toki niin nerokkaan kaupallista logiikkaa, että meidät olisi itse asiassa ihan headhunting-meiningillä pitänyt kutsua opiskelijoiksi. Kutsua ei kuitenkaan tullut, joten edessä oli tiukka kevät raastavine pääsykokeisiinlukuminuutteineen.

Halusimme päästä oikopolkua myöten kiinni menestyksellisiin viboihin, joten kokoonnuimme kauppalaisena tapaan analysoimaan casea (Case Pääsykoe) kahvila Strindbergille jakkupukuihin naamioitu...pukeutuneina. Tyylihän on köyhän perusoikeus, ja sitä paitsi iltapäivälehdissä siteerattiin tutkimusta jossa merkkijakku paransi naisten suoriutumista älykkyystehtävistä. No niin. Edellisen vuoden pääsykoekirjat oli hankittu lainaksi, ja croissantien ja café latten ylentävien ja porvarillisten vaikutusten siivittämänä kävimme läpi koekirjallisuuden sisällysluettelot. Lukuhetki oli molemmille kerrassaan antoisa: kokelaista vanha järjestötoimija ymmärsi vihdoin poiston toimintamekanismin järjestöjen tilityksissä, ja wannabe-viestinnänopiskelija oppi toimittajasuhteiden voivan tarkoittaa muutakin kuin yhteyksiä mediaan. Pääsykoekirjallisuuden hämmentävintä antia kummallekin sosiaalipsykologille oli, ettei integroinnilla olekaan mitään tekemistä maahanmuuton kanssa. WTF! Näillä eväillä (croissant oli erityisen lehte-vää) olimme valmiita kohtaamaan suuren ja mahtavan pääsykoekoituksen.

Kesäkuun pääsykoepäivän aamuna kokelaat sitten tapasivat kello kahdeksalta aamiaisen merkeissä. Skumppa virtasi yli äyräiden (koska niin kai on tapana), kokelaat söivät jälleen croissantteja, lukivat aamun Kauppalehteä ja

pohtivat tulevia upeita hetkiä. Ajatus suunnasta kohti uutta luksuselämää kauppatieteilijöinä hymyilytti. Ei enää kirjaston kirjoja, ei enää opiskelijaruokalan kumiperunoita, ei enää mainoksia vasemmistolaisväyhteisiltä opiskelijajärjestöiltä. Luvassa oli paikka rahakkaassa auringossa.

SWOT-analyysit oli tehty ja strategiaa tarkennettu: toinen meistä vastaisi kokeessa tilanteesta riippumatta jokaiseen 40 kysymykseen, toinen vain niihin joihin ehkä voisi periaatteessa kuvitella vastaavansa oikein. (Oikea vastaus tähän tässä kaikkien monivalintakokeiden äidissä antaa yhden pisteen, väärä taas rokottaa puolikkaan). Tällä riskienhallintakeinolla pyrimme minimoimaan - toki jo muutenkin häviävän pienen - epäonnistumisen mahdollisuuden ja varmistamaan vähintään yhden opiskelupaikan haltuunoton.

Yllätyksiä ja hämmennystä

Pääsykokeen alussa hilpeät kokelaat joutuivat harmiksansa eri saleihin. Sosiaalipsykologinen katseemme kuitenkin tavoitti molemmissa saleissa samat olennaisuudet: missä asiallisuus, missä bleiserit? Kysymme vaan! Räppijannut, indie-rockhipst...harrastajat ja semihipit istuivat saleissa sulassa sovussa helmikorvistyttöjen kanssa. Ehkä ulkoisesti yhtenäistävä jakkupuku-mustapukukravatti-vaikutus todella tuleekin vasta itse opiskelun myötä, eikä jo äidinmaidossa? Olimme jakkupuvuissamme askeleen muita edellä.

Saleissa vallitsi harras tunnelma. Kokeen alussa avustaja ohjeisti viittamaan, mikäli tulisi hätä - ”pienempi tai isompi”. Kukaan muu ei nauranut. Meitä muistutettiin tiukasti, että katseen tuli pysyä omassa paperissa. Siis katsoo vain siihen omaan paperiin. Siis älkää katsoko muualle kuin omaan paperiin, siis ei varsinkaan toisen paperiin. (Voit kokeilla tätä itse: sovitaan, ettet saa nyt heiluttaa iso-

varvastasi. Siis älä heiluta sitä. Älä missään tapauksessa edes liikauta sitä. Niinpä.)

Absurdeista alkuseremonioista selvittyämme pääsimme itse asiaan: nyt niitä plussapisteitä. Koekysymysten muotoilu oli kyllä kieltämättä silkkaa vittuilua. ”Mikä seuraavista tekijöistä ei ole markkinoiden tehottomuuden syy?” Excusez-moi, siis että mikä näistä tekijöistä ei aiheuta markkinoiden tehottomuutta vai että mitä näistä tekijöistä ei markkinoiden tehottomuus aiheuta? No, kekseliäinä tyttöinä ymmärsimme toki, että neljästä tarjotusta vastausvaihtoehdosta oikea on joka tapauksessa ”suuret tuloerot”, koska suuret tuloerot eivät tässä pääsykokeessa voi liittyä mihinkään negatiiviseen. Pisteet ropisivat kuin kuulas kevätsade. Myös prosenttilaskuissa saimme osaksemme itsevarmuutta boostaavia onnistumisen kokemuksia. Kyllä kannatti olla hereillä yläasteen matikantunneilla!

Kokeen jälkeen tunnelma aulaan oli virittynyt. Muut kokelaat tulivat kyselemään, miten meni. ”Ihan oookoo”, vastasimme viileinä. Kokeneimmat koekävijät kertoivat lähes yhtä viileinä, että koe oli ollut yllättävän helppo. Just. Niin justiin. Pohdimme, josko olisimme jääneet Kauppiksen Amicalle syömään, koska tännehan me syksyllä tulaisiin, olisi hyvä jalkautua ja kuulemma siellä on salaa-tin kanssa siemeniä ja kaikkee, mutta päädyimme kuitenkin toisaalle.

Liiketoimintastrategiaa hiotaan

Suunnitelma oli edennyt niin kuin kehitys kehitty, ja olimme seuraavan askeleen edessä: nyt olisi määriteltävä opiskelupaikan arvo tulevaa sijoitustoimintaa varten. Paikan voisi ehkä jättää ottamatta vastaan - jos ensimmäisellä varasijalla olevan kanssa saataisiin neuvoteltua tälle essentialiselle paperityölle sopiva hinta. Mutta mikä on sopiva

”

...suuret tuloerot eivät tässä pääsykokeessa voi liittyä mihinkään negatiiviseen.

hinta? Vaikka olimme jo syvällä kaupallisen alan pelissä, päätimme konsultoida näin tärkeässä asiassa kokeneempaa henkilöä, **Anonymia Kauppislaista**.

Anonyymi Kauppislainen ymmärsi heti liiketoimintaidemme arvon, ja jakoi auliisti tietotaitoaan menestyksemme tueksi. ”Tuotteen arvoa määriteltäessä on tärkeää tietää, millainen tuote on kyseessä: tässä tapauksessa se on harvinainen eikä sillä ole substituuotteja. Seuraavaksi voidaan pohtia, onko ostajia ja myyjiä molempia yksi vai useampia. Teillä myyjinä ei todennäköisesti ole kilpailijoita, ja tuotetta voi periaatteessa myydä vain yhdelle ostajalle kerrallaan.” Fiilistelimme ideamme nerokkuutta, ja Kauppislainen, ehkä toiveissaan osingoille pääsy, jatkoi asiantuntija-apunsa näennäisaltruistista antamista. Ei se väärin ole! ”Markkinoinnillisesta näkökulmastahan kyse on aina neuvottelusta. Teidän pitää tunnistaa kohderyhmänne ja tuotteistaa sen mukaan! Hyödyt tulee esittää selvästi ja saada hyödyke näyttämään mahdollisimman arvokkaalta.” Tässä vaiheessa toinen ex-kokelas-nyx-bisnesnainen sai elävän fläsarin kesätyöstään huoltiskän lounasravintolassa, jossa tärkeää oli tehdä sämpylöistä mahdollisimman mehevän näköisiä mahdollisimman vähillä täyhteillä, mutta työnsi pian mielestään tällaisen hedelmättömän vertailun. ”Jos keskitytään rahoituksen näkökulmaan”, jatkoi A. K., ”ostajaa kiinnostavat sijoituksen tuotto-odotukset, eli onko paikka kannattava investointi. Jos hinta on vaikka 10 000 €, se on toki paljon rahaa, mutta se täytyy suhteuttaa siihen, mitä Kauppikseen pääseminen tuottaa. Mitä paikan ostamatta jättänyt menettää? Ostaja hallitsee riskejä ja ennakoii, maksaako sijoitus itsensä takaisin.” Ostamatta jättäjähän todennäköisesti joutuu työttömäksi luuseriksi ja menettää mahdollisuutensa miljooniin, järkeilimme. Konsultaatiotuokiosta yhä viisastuneempina totesimme, että kaikki saatavilla oleva kovan tason kauppatieteellinen tietämys tukee suunnitelmiamme.

Perusteellisina liikeneisina pohdimme vielä ohikiitävän hetken, josko meidän tulisi konsultoida myös oikeustieteilijää. Ehkä saamansa opiskelupaikan myymisessä ensimmäiselle varasijalaiselle voisi olla jotain pieniä lakitekniisiä ongelmia? Päädyimme kuitenkin feidaamaan näin neuroottisen varovaisuuden tajutessamme, että nykyisessä valmennuskurssijärjestelmässä on kyse lähes samasta asiasta. Ja se homma kuulkaa, sehän on ihan laillista!

Tulokset saapuvat

Tulokset saapuivat joitain viikkoja myöhemmin. Koska

ylioppilaskirjoitusten pistemäärät laskettiin mukaan kokonaispistemääriin, pullamme ja paremmatkin leivonnaisemme olivat periaatteessa suhteellisen hyvin uunissa. Kompastuskiveksi polulla kaupplaiseen elämään osoittautui kuitenkin ilkeä kymmenen pisteen sääntö: opiskelijaksi ei oteta, jollei koepistemäärä ole kaksinumeroinen luku. Kaikkiin kysymyksiin vastannut kokelas sai lopulta 12 oikealla vastauksella koepisteitä yhden (1). Laadukkaampiin arvauksiin keskittynyt kerrytti 11 oikealla vastauksella ja hillitymmällä väärin vastausten määrällä pongoja peräti kolme ja puoli (3,5) kappaletta, joilla olisi yo-lähtöpisteiden kanssa yhteenlaskettuna päässyt Oulun yliopistoon lukemaan kansantaloustiedettä. Niin, ilman sitä sääntöä.

”
Ehkä saamansa opiskelupaikan myymisessä ensimmäiselle varasijalaiselle voisi olla jotain pieniä lakitekniisiä ongelmia?

Case Maailmanparannus?

Paluu valtsikan arkeen oli väisätämätön. Toisaalta Statuksenkin bileissä juodaan skumppaa, ja Cafe Portaalin viikunabriossit yllättävät Porthanian ja Aleksandrian väliä vaeltavan sosiiaalitetilijän ripauksella porvariston hillittyä charmia. Hyvin suunniteltu on kuitenkin tunne-

tusti puoliksi tehty, joten liikeidea ei hylätty. Se sai kypsyä rauhassa, ja muuttaa vielä kerran muotoaan.

Kun keskustelimme valtsikka-kollegoidemme kanssa Case Pääsykokeesta, osoittivat yhteiskuntatieteilijöiden laaja-alainen ajattelukyky, yleinen kriittisyys ja taito hallita kokonaisuuksia jälleen arvonsa (kuten niin monessa cv:ssäkin). **Anonyymi Sosiologi** ehdotti että voittojen maksimointiin tulisi suhtautua kokonaan uudella tavalla: casesta voitaisiin kehittää maailmanparannusprojekti. ”Mikäli oletetaan”, hän sanoi, ”että markkinoinnin saralla on paljon ihmisen hyvinvoinnille haitallista toimintaa, miksei miehittäisi markkinoinnin osastoa?” Ensi keväänä joukko sosiologeja ja sosiiaalipsykologeja voisi ottaa ohjelmaansa tiukan kauppatieteellisen alan pääsykokeisiin valmistautumisen, A. S. visioi. Lahjakas joukkomme hakeutuisi siten ensimmäisen vuoden opintojen jälkeen markkinoinnin pääaineeseen vallaten alan koulutuspaikat. Ja kas - vallankumous olisi enää kravatimitan päässä!

Upein sijoitusvinkki löytyi siis lopulta kaukaa kauppatieteistä, ja todelliseksi tulevaisuuden menestyjäksi osoittautui valtsikalainen. Eikö todellista voittojen maksimointia olekin se, että muuttaa maailman haluamanselkseen? Onko paremmalle maailmalle substituuotteja – no ei, onko sillä suuret tuotto-odotukset, no joo? Hyödyke on arvokas ilman esityksiäkin, kyllä? Ostimme idean Anonymiltä Sosiologilta, ja skoolasimme ensi kevääälle.

Tiesitkö tämän

Ovulaatiosta?

Kuukautiskierron aikana tapahtuvat fysiologiset ja psykologiset muutokset ovat varmasti tuttu asia kaikille naisille (ja joillekin miehille). Varsinkin kuukautisiin liittyvät ailahtelut ja kivut ovat yleistä tietoa. Ovulaatiosta ei niinkään kuule puhuttavan, mutta aihetta on kuitenkin tutkittu. Varautukaa yllätyksiin!

Kuukautiskierronsa hedelmällisimmässä vaiheessa niiden naisten, jotka lukivat raiskaukseen tai seksuaaliseen pakkottamiseen liittyvän tarinan, käden puristusvoima oli korkeampi kuin niiden, jotka lukivat toisenlaisen tarinan (Petrallia & Gallup 2002). Lisäksi naisilla, jotka eivät olleet ovulaatiovaiheessa, raiskaustarinan lukeminen ei lisännyt puristusvoimaa. Toisaalta ovuloivat naiset ottavat vähemmän riskejä, eli he esimerkiksi välttävät illalla kävelemistä yksin puiston läpi enemmän kuin muissa kuukautiskierron vaiheissa olevat tai ehkäisy pillerejä syövät (Bröder & Hohmann 2003).

Naiset suosivat piirteiltään symmetrisempien miesten tuoksua, maskuliinisia kasvonpiirteitä, sekä itsevarmempaa ja kilpailullisempaa käytöstä miehissä korostuneesti sykliänsä hedelmällisessä vaiheessa (Gangestad et al. 2005, 354–356). Naiset myös tuntevat suurempaa seksuaalista vetovoimaa ja fantasioivat enemmän miehistä, jotka eivät ole heidän pääasiallisia kumppaneitaan ovulaation aikoihin verrattuna hedelmättömään vaiheeseen (Ibid. 358). Ovulaatiovaiheessa naiset ostavat seksikkäämpiä vaatteita ja pukeutuvat paljastavammin (Durante et al. painossa).

Liebermanin et al. tutkimuksessa (2010) vertailtiin, kuinka naisten yhteydenpito puhelimitse heidän isiinsä vaihteli hedelmällisten ja hedelmättömien vaiheiden mukaan. Ovulaation aikana naiset soittivat isälleen harvemmin ja puhuivat hänen kanssaan lyhyemmän aikaa. Yhteydenpito äitiin puolestaan lisääntyi. Tutkimuksessa pyrittiin selittämään ilmiötä ns. ”insestinvälttämisaistolla”, mikä kuulostaa aika uskomattomalta. Luonto osaa tosiaan olla ihmeellinen...

Teksti: Sakari Jukarainen

Kirjoittaja ei tiedä miksi päätyi kirjoittamaan ovulaatiosta

Rauhaa!

Vuonna 2009 maailmassa oli UCDP:n (Uppsala Conflict Data Program) tilastojen mukaan 36 käynnissä olevaa aseellista konfliktia, joista kuusi luokiteltiin intensiteetiltään sotaa vastaavaksi (yli 1000 kuolonuhria vuodessa). Samana vuonna Punainen Risti arvioi Afganistanin, Pakistanin, Sri Lankan ja Tšadin alueilla asuvan enemmän sodista kärsiviä ihmisiä kuin Suomessa on asukkaita. Amnesty International puolestaan korostaa, että sodissa ja selkkauksissa siviileihin kohdistuu monesti erityisen paljon väkivaltaa muun muassa pommitusten, raikausten, kidutuksen ja elinkeinojen tuhoutumisen muodossa (esim. Darfurin ja Kongon demokraattisen tasavallan konflikteissa raikausta käytettiin sodankäynnin välineenä). Sodista aiheutuvan inhimillisen kärsimyksen määrää tuskin voidaan liioitella.

Haastattelu: Otto Halmesvaara, kuvat: Timo Virtala, piirros: Topias Haikala

Ei ole siis ihme, että jo 2400 vuotta sitten kiinalainen oppinut **Motse** vaali rauhan ihannetta ja tuomitsi sodat epäinhimillisinä ja moraalittomina tapoina ratkaista konflikteja. Motsen jälkeen ajatusta väkivallattomuudesta ovat pohtineet lukuisat ajattelijat eri puolilla maailmaa, aina **Gandhista** **Einsteiniin**. Nykyään ympäri maailmaa toimii myös useita sodanvastaisia liikkeitä ja rauhanjärjestöjä ja pakosta suorittaa asevelvollisuus on luovuttu yli 40 maassa, lisäksi 14 maata on luopunut armeijan käytöstä kokonaan. Siviilipalveluksen tai aseettoman palveluksen voi suorittaa ainakin 14 maassa.

Suomessa siviilipalveluksen suorittaa n. 2500 nuorta vuosittain ja muutama kymmenen kieltäytyy kaikesta asevelvollisuusjärjestelmään sisältyvästä palvelusta. Status-lehti sai haastateltavaksi siviilipalveluskeskuksen hoitovapaalla olevan koulutusvastaavan, **Timo Virtalan**. Virtala

toimii myös kirjoittajana, kääntäjänä ja Loviisan rauhanfoorumin pääsihteerinä, sekä ylläpitää oivallista blogia osoitteessa www.timovirtala.net.

Olet toiminut useissa rauhanasiaa ajavissa järjestöissä (mm. Suomen rauhanliitto, Suomen kristillinen rauhanliike, Loviisan rauhanfoorumi) ja olet hoitanut useamman vuoden siviilipalveluskeskuksen koulutusvastaavan virkaa.

1. Milloin ja miten kiinnostukseksi väkivallatonta toimintaa kohtaan heräsi?

Yksittäisistä tapahtumista ehkä tärkein oli *Rauhaa, Peace – pasifismin klassikoita* -kirjan lukeminen kymmenisen vuotta sitten (tuolloin kirja oli nimellä *Pasifistinen vakaumus*). Toivon tämän kirjan saavan mahdollisimman paljon lukijoita, ennen kaikkea sellaisia jotka väkivallattomuudesta eivät ehkä vielä ole in-

nostuneet, sillä kirjan sisältö on silkkaa dynamiittia. Siihen on koottu väkivallattomuutta käsitteleviä esseitä kahden ja puolen vuosituhaten ajalta, muinaisista kiinalaisista ajattelijoista, muun muassa **Jeesuksen**, **Henry David Thoreaun**, **Bertrand Russellin** ja **Martin Luther King Jr:n** kautta aina **Kurt Vonnegutiin** saakka. Erityisesti kirjassa olleet Mohandas Gandhin ja **Leo Tolstoin** tekstit tekivät rehellisyydellään minuun lähtemättömän vaikutuksen ja antoivat sykäyksen tutustua heidän ajateluunsa tarkemmin.

Väkivallatonta toimintaa saatetaan monesti pitää riittämättömänä ja tehottomana keinona konfliktien ratkaisemiseksi. Poliitikan tutkija ja Albet Einstein -instituutin perustaja Gene Sharp kuitenkin toteaa, että hyvin suunniteltu väkivallaton vastarinta voi olla vähintäänkin yhtä tehokas kamppailumuoto kuin vä-

kivallan käyttäminen. Tälle havainnolle voidaan myös osoittaa historiallista tukea: mm. Venäjän vuoden 1905 vallankumous, Norjan, Tanskan ja Alankomaiden väkivallattoman vastarinnan kampanjat toisen maailmansodan aikana, Mahatma Gandhin johtama väkivallaton Iso-Britannian vastainen toiminta Intiassa 1920- ja 30-luvuilla ja Martin Luther King Jr:n johtama kansalaisoikeustaistelu rotusyrjintää vastaan Yhdysvalloissa 1950- ja 60-luvuilla. (kts. lisää: Gene Sharp - väkivallattomuus realistinen vaihtoehto).

2. Mitä vastaisit väkivallattoman toiminnan tehokkuuteen skeptisesti suhtautuvalle?

Lähtisin liikkeelle siitä, mitä meitä yhdistää. Jos väkivallaton toiminta on jonkun mielestä riittämätön ja tehoton keino konfliktien ratkaisemiseksi, yhdistää meitä kuitenkin se, että meidän kummankin mielestä epäkohtiin tulee puuttua ja ne pitää pyrkiä poistamaan. Me emme siis usko, että maailman tapahtumat olisivat ennalta määrättyjä, liian monimutkaisia tai salaliiton käsissä, etteikö niihin voisi ja tulisi pyr-

kiä vaikuttamaan.

Jos epäkohtia kerran on mahdollista poistaa, on selvää, että eri toimintamalleja on syytä punnita ja vertailla keskenään. Toimii-ko väkivallattomuus -kysymyksen rinnalla on syytä tarkastella myös kysymystä, toimiiko väkivalta.

Vastaus riippuu muun muassa tarkasteluperspektiivistä: puhtaanko yksittäisen tilanteen ratkaisusta vai myös kyseisen ratkaisun heijastusvaikutuksista. Esimerkiksi tilanne, jossa kotiin tunkeutunut ryöstäjä karkotetaan talosta aseella uhaten, on yhdestä näkökulmasta katsoen riittävä ja tehokas ongelmanratkaisukeino: ryöstö estettiin ja kukaan ei loukkaantunut. Toisaalta tällainen onnistunut väkivaltainen ratkaisu luo helposti lähiympäristössä uskoa aseiden suojelemaan voimaan ja innostaa ihmisiä ostamaan aseita. Tilastojen mukaan ne tapaukset, joissa talossa olevaa käsiasetta on käytetty omien perheenjäsenten toimesta omaa perheenjäsentä vastaan, eli vahingonlaukaukset, itsemurhat ja perheväkivalta, ovat lähes 40 kertaa yleisempiä kuin ne, joissa ase on käytetty suojelemaan kodin asukkaita ja omaisuutta. Toisin sanoen kyseinen ”onnistuminen” todennäköisesti lisää väkivaltaa, mitä voitaneen pitää myös epäonnistuneen ongelmanratkaisun merkinä.

Ja edelleen: puolalainen pappi **Kolbe**, joka Auschwitzissa 14.8.1941 ilmoittautui vapaaehtoisesti kuolemaan sen sijaan, että erään vangin onnistuneesta paosta seuranneessa syyttömien rangaistuksessa kuolemaantuomitut olisi valittu sattumanvaraisesti. Kolbe kuoli, mutta hänen epäitsekään uhrautumisensa vaikutus jäi elämään. Erään silminnäkijän arvion mukaan Kolben uhrautu-

minen palautti keskitysleirivankien uskon ihmiskuntaan ja toivon tulevaisuuteen, ja pelasti siten tuhansia. Oliko Kolben väkivallattomuus ”riittävää ja tehokasta”, riippuu tarkasteluperspektiivistä.

Sama pätee valtioiden välisiin konflikteihin. Yhdestä näkökulmasta Persianlahden sota vuonna 1991 oli menestys, sillä liittoutuneiden väkivaltaisen painostuksen ansiosta Irakin joukot vetäytyivät vääryydellä valloittamastaan Kuwaitista puoleensa vuodessa. Toisaalta tuona aikana yhteensä yli 100 000 ihmisen arvelaan kuolleen taisteluiden ja niiden seurannaisvaikutusten takia. Sodan ja sitä seuranneen kahdeksan kuukauden aikana Irakin imeväiskuoleisuus nousi yli 300 prosentilla, eli välittömien kuolonuhrien lisäksi sodan voi hyvällä syyllä sanoa aiheuttaneen myös yli 200 000 imeväisikäisen lapsen ennenaikaisen kuoleman. Kyseiseen sotaan liittyi myös maailman kaikkien aikojen suurin öljykatastrofi, jossa yli miljoona tonnia raakaöljyä päästettiin mereen. Se on noin kaksi kertaa enemmän kuin tänä vuonna Meksikonlahdella. Voiko tätä kutsua onnistuneeksi ongelmanratkaisuksi?

En väitä tietäväni, miten **Saddam Husseinin** joukot olisi saatu vetäytymään Kuwaitista väkivallattomasti, enkä myöskään, ettei väkivalta koskaan eikä missään olosuhteissa voisi olla toimiva ongelmanratkaisukeino. Mutta tarkasteltaessa menneitä konfliktinratkaisuyrityksiä ja yritettäessä löytää ratkaisua meneillään oleviin konflikteihin, olisi tärkeää tarkastella valittujen ja valittavien keinojen vaikutuksia useasta perspektiivistä. Sekä väkivaltaisilla että väkivallattomilla keinoilla on välittömien vaikutustensa lisäksi heijastusvaikutuksensa.

”

Väkivallattoman vaikuttamisen historiaan tutustuminen saa väkivallan näyttämään paitsi barbaariselta, ennen kaikkea mielikuvituksettomalta.”

Yksi heijastusvaikutus on esimerkin voima: millaisen signaalin hyväksyttävistä ongelmanratkaisukeinoista esimerkiksi Persianlahden sota lähetti ja nykyinen Irakin sota lähettää ns. hauraille valtioille ja terroristeille? Jos ja kun lännen ”sivistysvaltiot” kerran käyttävät väkivaltaa ongelmanratkaisukeinonaan, miten ne voivat vaatia, etteivät muut toimijat saisi käyttää sitä?

Mainitsemasi esimerkit – joihin ja lukuisiin muihin voi Sharpin kirjaa perusteellisemmin tutustua tv-sarjassa ja kirjassa nimeltä ”*A Force More Powerful*” - osoittavat, kuinka fantastisen suuria muutoksia rohkeudella, mielikuvituksella ja itsensä alttiiksi laittamisella on maailmanhistoriassa saatu aikaan. Väkivallattoman vaikuttamisen historiaan tutustuminen saa väkivallan näyttämään paitsi barbaariselta, ennen kaikkea mielikuvituksettomalta.

Tietystä näkökulmasta katsottuna periaatteellisen väkivallattomuuden harjoittaja ei voi epäonnistua, sillä vaikka hänen ajamansa asia ei toteutuisi, ja vaikka hän menettäisi vapautensa, terveytensä tai jopa henkensä, hän olisi tehnyt kuitenkin kaikkensa oikeudenmukaisuuden toteutumisen puolesta. Jos hän olisi toiminut toisin, eli omaatuntoaan vastaan, hän olisi epäonnistunut.

Gene Sharp erottaa toisistaan ideologiaan perustuvan väkivallatto-

muuden ja ilman ideologista pohjaa tehtävän väkivallattoman toiminnan. Väkivallattomuuden ei siis tarvitse kummuta yksilön eettisestä tai uskonnollisesta ideologiasta, vaan se voi toimia myös yksinkertaisesti parhaana välineenä halutun tavoitteen saavuttamiseksi.

3. Mitä väkivallattomuus merkitsee sinulle?

Terminä väkivallattomuus on ongelmallinen, sillä sanana se ei viittaa muuhun kuin väkivallan puuttumiseen. Väkivallattomuudella kuitenkin tarkoitetaan jotain paljon enemmän. Gene Sharpin tekemä jaottelu on yksi tapa lähestyä asiaa. Ilman ideologista pohjaa tehtävä väkivallaton toiminta - jota myös pragmaattiseksi väkivallattomuudeksi kutsutaan – lienee kaikkea vaikuttamista, jossa ei fyysisesti vahingoiteta toista osapuolta. Ideologinen eli periaatteellinen väkivallattomuus sen sijaan perustuu vilpittömälle pyrkimykselle löytää totuus, yhteisymmärrys ja konfliktin eri osapuolten yhteinen etu. Tavoitteena ei ole vastustajan murskaaminen, vaan niin sanotun vastustajan saaminen tulemaan järkiinsä.

Pragmaattisen väkivallattomuuden – vaihtelevilla motiiveilla tehtävien lakkojen, boikottien, mielenosoitusten ynnä muiden sellaisten - yleisyys on erinomainen asia ja niiden menestyminen todistaa kuinka

paljon rohkeudella ja mielikuvituksella voi saada aikaiseksi ilman väkivaltaa. Mutta väkivallattomuuden puhtaamman muodon, jota isä Kolbe toteutti, ja jota Mohandas Gandhi kutsui satyagrahaksi, voima perustuu nimenomaan rehellisyyteen ja pyyteettömyyteen, ja se voima ei tule käyttöön, jos väkivallattomia keinoja käyttää vain saavuttaakseen yksittäisen voiton lukuisten väkivaltaisesti ja väkivallattomasti käytävien eturistiriitaitaisteluiden tiellä.

Näen väkivallattomuuden ennen kaikkea valtavana potentiaalina koko ihmiskunnalle. Viime vuosina on ollut ilo seurata valtioiden ja kansainvälisten yhteisöjen siviilikriisinhallinnan yleistymistä. Siviilien suoritamaa kriisinhallintaa on esimerkiksi YK:n piirissä tehty jo vuosikymmeniä, mutta siviilikriisinhallinnan uudenlainen järjestäytyminen, erityisesti EU:ssa, on antanut poliitikoille ikään kuin uuden työkalun: enää ei tarvitse valita passiivisuuden ja sotilaallisen väliintulon välillä, vaan kriisialueille voi lähettää myös hyvin koulutettuja ja varustettuja, nopeasti lähtövalmiina olevia siviiliasiantuntijoita turvaamaan, rakentamaan ja välittämään rauhaa.

Myös kansalaisjärjestöillä tehdään siviilikriisinhallintaa, ja nimenomaan periaatteellisen väkivallattomuuden lähtökohdista käsin. Parhaimpana esimerkkinä lienee järjestö

”

Eettisyyden voi katsoa olevan älykkyyden muoto siinä missä matemaattisuudenkin, ja aivan kuten matemaattista älykkyyttä, myös eettistä älykkyyttä voi opettaa ja oppia.”

nimeltä Nonviolent Peaceforce, joilla on erittäin rohkaisevia kokemuksia väkivallattoman vaikuttamisen mahdollisuuksista nykyisillä kriisialueilla. Väkivallattomuutta – sekä periaatteellista että pragmaattista – on syytä tutkia, testata ja panna käytäntöön niin valtioiden kuin kansalaisjärjestöjenkin piirissä aivan toisessa mitta- luokassa kuin nyt tehdään.

Esimerkit maailmanhistorias- ta osoittavat, kuinka valtavan suuria asioita pienillä, spontaaneilla ja heikostikin organisoiduilla väkivallattomalla toiminnalla on saatu aikaan. Jos maailman terävimmät ajattelijat saataisiin ydinpommiin ja sotilasstrategioiden suunnittelun sijan pohtimaan väkivallattomien vaikuttamiskeinojen mahdollisuuksia, en usko että esimerkiksi Persianlahden sotaa edeltäneessä tilanteessa väkivallattoman ratkaisun löytäminen olisi ollut lainkaan vaikeaa.

Milgramin tottelevaisuuskokeet (sosiaalipsykologian klassikkokesarja 1960-luvulta) puhuvat lohduton- ta kieltä ihmisten voimasta toimia omien eettisten periaatteidensa mukaisesti auktoriteettien käskiessä toisin.

4. Mitä ajatuksia Milgramin kokeiden tulokset herättävät? Mitä auktoriteettien ns. sokean tottelemisen vähentämiseksi voisi tehdä?

Kyseinen tutkimustulos antaa aiheita huolestuttaviin kysymyksiin: Vai- vaako ihmisiä moraalinen laiskuus ja selkärangattomuus? Onko enemmistö ihmisistä, kuten tutkimustulos antaa ymmärtää, kykenemättömiä itsenäiseen päätöksentekoon ja täysin auktoriteettien johdateltavissa?

Kyseisen testin alkuperäisiä videotallenteita on nähtävillä YouTubessa. On tuskallista katsella shokkeja aiheuttavien koehenkilöiden tuskaa, kun he luulevat aiheuttavansa tuskaa toiselle koehenkilölle. Vaikka kyseinen koe nähdäänkin yleisesti nykyisen tutkimusetiikan vastaisena, siitä on viime vuosina tehty yllättävän tarkkoja toisintoja. Tulokset näistä kokeista ovat vielä alkuperäistekin surullisempia.

Auktoriteettien sokean tottelemisen vähentämisessä lasten kasvatusta on tietysti avainasemassa. Kyse on kuitenkin paljon moniulotteisemmasta ilmiöstä kuin vain valinnasta autoritatiivisen ja vapaan kasvatuksen välillä. Lapsi tarvitsee holhousta, sääntöjä ja rajoja, mutta on myös erinomaisen tärkeää antaa lapsen tehdä valintoja ja antaa hänen nähdä, millainen vaikutus niillä on ympäristöön. Eettisyyden voi katsoa olevan älykkyyden muoto siinä missä matemaattisuudenkin, ja aivan kuten matemaattista älykkyyttä, myös eettistä älykkyyttä voi opettaa ja oppia.

Niin kyseenalainen kuin Milgramin

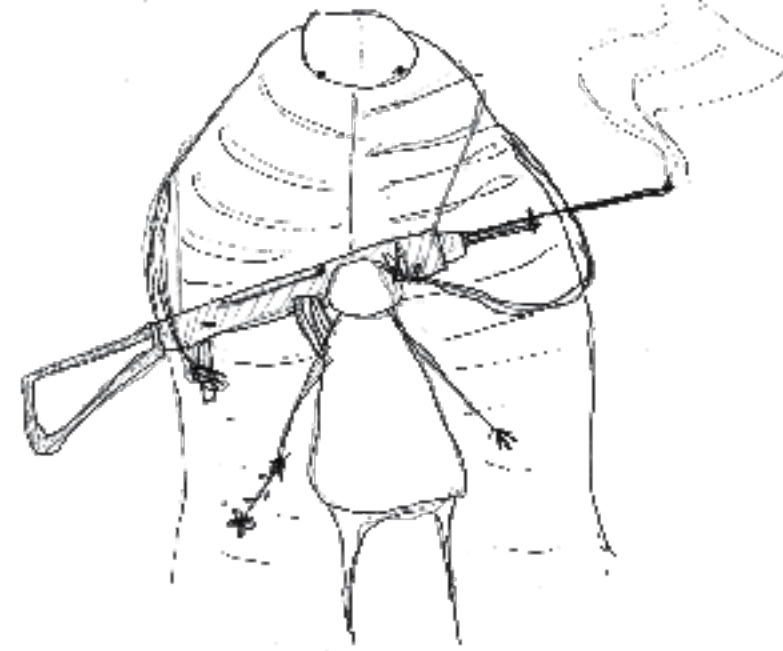
testi monelta kannalta onkin, sen herättämät kysymykset ovat erinomaisen tärkeitä ja niistä pitäisi keskustella enemmän. Kuvaavaa on, että vaikka kokeeseen osallistuminen oli koehenkilöille silmin nähden tuskallista, ylivoimainen enemmistö heistä oli vuosien jälkeen tyytyväisiä, että osallistui kokeeseen. Kirjallisen palautteen perusteella koe oli ollut heille silmiä avaava.

Epäilemättä myös kokeeseen tutustuminen ja **Henry David Thoreau**n, Mohandas Gandhin ja Leo Tolstoin kaltaisten ajattelijoiden kirjoituksiin lukeminen voi olla silmiä avartavaa ja saa ihmiset tosissaan pohtimaan, onko kiltteys sitä että tottelee sääntöjä vai sitä että osaa teois- saan ottaa kanssaihmiset huomioon.

Arno Gruen kyseenalaistaa kirjas- saan “Tahton maailman ilman so- taa” näkemyksen sotien välttämät- tömydestä ja muistuttaa, että sodat ovat nimenomaan ihmisten välillä käytäviä taisteluita ja siten inhimil- linen ongelma, joka on ihmisten rat- kaistavissa.

5. Onko maailma ilman sotia ikinä mahdollinen? Miksi ajatus maailmanrauhasta kuulostaa nai- vilta?

Uskon että maailma ilman sotia on mahdollinen. Ihmiskunnan historias- sa on ollut runsaasti mitä julmimpia

käytäntöjä, joista olemme päässeet, tai olemme kovaa vauhtia pääsemäs- sä eroon, kuten orjuus, gladiaattori- taistelut, julkiset teloitukset, noitavai- not ja kuolemantuomiot.

Valtioiden väliset hyökkäyssodat ovat vähentyneet rajusti ja niistä on kansainvälisessä politiikassa tullut ai- van toisella tapaa tuomittavia, kuin ne olivat esimerkiksi kaksisataa vuotta sitten. Kansainvälisestä kanssakäymi- sestä ja valiojohtajien pyrkimyksestä sotien välttämiseen on tullut itsestään selvä tavoite. Kansainväliset järjestöt ja sopimukset ovat yleistyneet ja li- sänneet sitovuuttaan. Vatikaania lu- kuun ottamatta kaikki maailman laa- jalti tunnustetut itsenäiset valtiot ovat liittyneet YK:hon. EU on onnistunut tekemään jäsenmaidensa välisistä so- dista täysin mahdollittoman ajatuksen, ja kansainvälisten riippuvuussuhteiden ansiosta sama pätee ehdottomaan enemmistöön maailman maita.

Toki päinvastaisiakin trendejä on, mutta kokonaisuutena näen maailman kehittyneen entistä parempaan suun-

taan. Tämä kehitys ei ole tapahtunut, eikä tule jatkumaan automaattisesti, vaan siihen tarvitaan uskoa, tahtoa ja konkreettisia tekoja.

Ajatus maailmanrauhasta kuulos- taa naiivilta, koska ajatuksemme ovat niin kiinni tässä ajassa ja lähihistori- assa. On selvää, että esimerkiksi or- juuden ollessa yleinen käytäntö ja ta- louden perusta Amerikassa, ja kun orjakauppaa harjoittivat maailman rikkaimmat ja vaikutusvaltaisimmat valtiot Euroopassa, orjuuden lakkaut- taminen tuntui mahdottomalta ajatuk- selta. Myös suurin osa niistä, jotka pi- tivät orjuutta moraalisesti vääränä, pitivät sen lakkauttamista epärealis- tisena. Muutoksen aikaansaamiseksi tarvittiin pieni ja äänekkäs joukko ih- misiä, jotka kykenivät näkemään ti- lanteen oman aikansa kontekstia laa- jemmin ja jotka uskoivat muutoksen mahdollisuuteen ja alkoivat muokata yleistä mielipidettä ja vaikuttaa pää- töksentekijöihin.

6. Terveiset Status-lehden lukijoille:

Rauhantutkimusverkosto SaferGlobe Finland järjestää elokuun alussa Lo- viisassa rauhantutkimusaiheisen vii- kon kestävän yliopistotasaisen kurs- sin, johon tulee luennoimaan väkival- lattomuuden asiantuntijoita Suomes- ta ja ulkomailta. Mikäli tämä aihe kiinnostaa, ottakaa rohkeasti yhteyt- tä osoitteeseen toimisto@saferglo- be.fi. Kurssin lopuksi, Loviisan rau- hanfoorumin yhteydessä, tullaan jär- jestämään myös yleisölle avoin ja il- mainen seminaari samasta aiheesta. Tervetuloa ja tapaamisiin! Lisätieto- ja www.rauhanfoorumi.fi, www.sa- ferglobe.fi.

Lisätietoa:

http://www.pcr.uu.se/research/ucdp/program_overview/
[http://www.redcross.fi/ajankohtaista/ uutiset/fi_FI/sotien_uhrit_kerays/](http://www.redcross.fi/ajankohtaista/uutiset/fi_FI/sotien_uhrit_kerays/)
[http://www.amnesty.fi/mita-temme/ teemat/aseelliset-konfliktit](http://www.amnesty.fi/mita-temme/teemat/aseelliset-konfliktit)
[http://en.wikipedia.org/wiki/Milita- ry_service](http://en.wikipedia.org/wiki/Military_service)
<http://akl-web.fi/>

KIUSAAMISEN

uudet ulottuvuudet

- Mitä on elektroninen kiusaaminen?

Teksti: Johanna Alhonen, kuva: Arto Manninen

Kiusaaminen on aihe, joka mietityttää useita sosiaalipsykologeja. Se on kestoaihe, sillä kiusaamiselle on vaikea löytää ratkaisuja sen lopettamiseksi. Toisaalta kiusaamista on varmasti aina ollut ja tulee aina olemaan. Kiusaaminen voi alkaa jo päiväkodissa, mutta kiusaamista tapahtuu myös työpaikoilla. Ihminen on hyvin kekseliäs etsiessään keinoja kiusata toisia. Kiusaaminen voi olla esimerkiksi suoraa fyysistä väkivaltaa, huhujen levittämistä tai vaikkapa omien halventavien Internet-sivujen luomista kiusatulle. Elektronista kiusaamista on tähän mennessä tutkittu harmittavan vähän.

Internet ja aiheeseen liittyvä kirjallisuus tarjoavat elektroniselle kiusaamiselle useita määritelmiä. Paljon kiusaamista tutkinut kanadalainen **Bill Belsey** määrittää elektronisen kiusaamisen informaatio- ja kommunikaatioteknologian hyödyntämiseksi tahalliseen, toistuvaan ja vihamieliseen käyttäytymiseen, jonka tarkoituksena on toisten satuttaminen. Elektronisen kiusaamisen keinoina hyödynnetään esimerkiksi sähköpostia, tekstiviestejä, chat-huoneita, Internet-sivustoja sekä Messenger-palvelua. Etenkin Facebook, MySpace sekä YouTube ovat

””

Selityksenä masennuksen runsaammalle esiintymiselle elektronisen kiusaamisen uhrien joukossa saattaa olla elektronisen kiusaamisen aiheuttama suurempi avuttomuuden tunne. Kiusaaminen ei ole hallittavissa ja sitä on erityisen hankala pysäyttää tai estää.”

:-(

olleet viimeaikaisten elektroniseen kiusaamiseen liittyvien tutkimusten kohteena.

Yksi keinoista on halventavan ja loukkaavan viestin lähettäminen kiusaamisen kohteen kännykään. Viesti näytetään usein ensin muille kavereille ennen sen uhrille lähettämistä. Kiusaamisen kohteelle saatetaan lähettää uhkaavia sähköposteja tai uhrin lähettämä henkilökohtainen sähköposti ohjataan eteenpäin kaikille kiusaajan sähköpostikontakteille, jolloin ensimmäinen lähettäjä nolataan. Elektroninen kiusaaminen ilmenee myös loukkaavien Internet-sivujen muodostamisena kohteelle. Muille kerrotaan sivujen Internet-osoite ja pyydetään lisäämään sinne loukkaavia viestejä kiusaamisen kohteesta. Elektroninen kiusaaminen ja kasvokkain esiintyvä kiusaaminen eroavat siis toisistaan keinojen suhteen. Kasvokkain kiusaaminen rakentuu sanallisista loukkauksista, fyysisestä häirinnästä sekä ilmeiden ja eleiden kautta tapahtuvasta pilkasta kun taas elektroninen kiusaaminen perustuu virtuaalisten kanavien kautta tapahtuvaan, verbaaliseen ja visuaaliseen häirintään. Elektronisella kiusaamisella on myös muutama muu erityispiirre, jotka erottavat sen muusta kiusaamisesta. Elektroninen kiusaaminen on anonyymiä. Kiusaaja kätkeytyy nimimerkin taakse salaten oikean henkilöllisyytensä. Kiusaaminen toteu-

tetaan usein yleiseltä tietokoneelta, jolloin kiusaajan henkilöllisyyttä on vaikea selvittää. Toinen elektroniselle kiusaamiselle ominainen piirre on ääretön yleisö. Kiusaamisen tapahtuessa Internetissä se on lähes jokaisen ulottuvilla. Suurin osa nuorista käyttää teknologiaa ja päätyy näin todistamaan ikäviä kiusaamistilanteita. Elektroninen kiusaaminen on tuonut kiusaamisen osaksi jokaisen nuoren arkea jollain tapaa, jolloin kiusaajaksi tai kiusatuksi tulemistä tai kiusaamisen todistamista on toisinaan vaikea välttää. Kiusaaminen virtuaalisessa muodossa on myös pysyvämpää, sillä kerran Internetissä julkaistu materiaali pysyy siellä ikuisesti. Se ei häviä, kuten kasvokkain ilmenevän kiusaamisen sanat ja teot ajan kuluessa.

Elektronisesti kiusatun mieli murtuu

Elektronista kiusaamista on tutkittu vähän, mistä syystä sen seurauksista on vain joitakin tutkimustuloksia. Tämänhetkisten tutkimustulosten voisi sanoa olevan melko ristiriitaisia joidenkin viitatessa vakaviin seurauksiin siinä missä toiset tulokset osoittavat seuraukset lähes olemattomiksi.

Yhdysvaltalais tutkijoiden **Wangin**, **Nanselin** ja **Iannottin** vuosina 2005–2006 tekemän tutkimuksen mukaan elektronisen kiusaamisen uhrin kärsivät muun kiusaamisen uhre-

ja ja kiusaajia useammin masennuksesta. Selityksenä masennuksen runsaammalle esiintymiselle elektronisen kiusaamisen uhrien joukossa saattaa olla elektronisen kiusaamisen aiheuttama suurempi avuttomuuden tunne. Kiusaaminen ei ole hallittavissa ja sitä on erityisen hankala pysäyttää tai estää.

Äärimmäisissä tapauksissa elektroninen kiusaaminen on johtanut itsemurhaan. Elektroniseen kiusaamiseen perehtyneet tutkijat **Hinduja** ja **Patchin** ovat tutkimuksissaan havainneet elektronisen kiusaamisen olevan yhteydessä itsemurhiin. He kuitenkin toteavat, että itsemurhan tehneillä kiusatuilla ilmeni myös muita ongelmia, eikä itsemurhaa voi suoraan nähdä seurauksena elektroniselle kiusaamiselle. Yhteys on kuitenkin jonkinasteisena olemassa ja se tulisi ottaa vakavasti.

Esimerkki elektronisen kiusaamisen päättymisestä itsemurhaan on syyskuulta 2010 Yhdysvalloissa. Rutgersin yliopiston ensimmäisen vuosikurssin opiskelija, **Tyler Clement** joutui elektronisen kiusaamisen kohteeksi, kun hänen kämpäkaverinsa ja tämän naisystävä levittivät Internetissä Clementistä videoita, jossa ilmenee hänen intiimisuhte toiseen mieshenkilöön. Pian videon leviämisen jälkeen Clement ilmoitti Facebookissa haluavansa hypätä silalta ja pyysi tekoaan anteeksi. Seu-

raavana päivänä Hudson -joesta löytyi pojan ruumis. Tapaus herätti maailmalaajuisesti keskustelua elektronisen kiusaamisen vaaroista. (www.hs.fi 3.11.2010.)

Miten puuttua elektroniseen kiusaamiseen?

Lapsille ja nuorille, jotka ovat kasvaneet teknologian maailmassa, Internet näyttyy laajana, monimuotoisena ja loputtomana rakenteena. He ovat muodostaneet oman kulttuurin Internetin ja muun teknologian parissa. Tämä kulttuuri pitää sisälleen oman tavon toimia sekä oman kielen, jolle tyypillistä ovat räikeätkin haukkumasanat kuten ”bitch” tai ”ho” sekä erilaiset lyhenteet kuten ”omg” ja ”lol”. Tätä nuorten kieltä ja kulttuuria aikuisten on vaikea ymmärtää. Aikuiset näkevät Internetin fyysisenä ja rajattuna tilana, työkaluna, jota he yrittävät hallita säännöin ja teknologian avulla. He turvautuvat palomureihin ja ohjekirjoihin nuorten mieltäessä Internetin vapaina, laajana tilana vailla rajoja. Aikuiset yrittävät yhä enemmän ymmärtää lastensa maailmaa esimerkiksi kirjautumalla Facebookin käyttäjiksi, mutta yritykset jäävät usein pinnallisiksi. He näkevät yhä edelleen Internetin omasta maailmankuvastaan käsin ja jäävät ulkopuolelle lasten ja nuorten maailmasta.

Tämä nuorten ja aikuisten maail-

mojen ristiriitaisuus asettaa jo itsessään melkoisen haasteen elektronisen kiusaamisen kontrolloinnille ja estämiselle. Toinen elektronisen kiusaamisen estoa hankaloittava seikka on lasten ja nuorten vaikeneminen kiusaamisestaan. Vanhemmat ovat usein tietämättömiä oman lapsensa tilanteesta ja näin kykenemättömiä puuttumaan tilanteeseen.

Vanhemmat voivat yrittää valvoa lastensa Internetin ja teknologian käyttöä. Valvomisen rinnalla tärkeää olisi kuitenkin ohjeistaa ja opastaa lapsia mahdollisia vaaratilanteita varten. Elektroniseen kiusaamiseen perehtynyt tutkija **Campbell** ehdottaa, että koulujen tulisi antaa vanhemmille neuvoja siitä, miten he voisivat kohdata lapsensa teknologiaan liittyvissä asioissa. Vanhempien tulisi osoittaa lapsilleen ymmärtävää teknologian maailmaa ja tätä kautta ohjeistaa lastaan tulevia vaaratilanteita varten.

Vanhempien antaman ohjeistuksen lisäksi opastusta tulisi tarjota myös kouluissa. Campbell kehottaa kouluja uudistamaan kokonaan käytäntönsä niin, että jo koulun toimintaperiaatteissa mainittaisiin kiusaamisen estävä toiminta. Tällöin kiusaamiseen puuttuminen olisi luontevampaa ja saisi osakseen resurssejakin.

EU-tasolla elektronisen kiusaamisen on todettu olevan laaja ongelma, jota tulisi ehkäistä, mutta tähän men-

:-(:-(

nessä asian eteen on tehty vain tutkimuksia eikä varsinaisia tekoja. Kiusaamiseen puututaan usein vasta jälkikäteen sen jo tapahduttua. Tällöin keinona toimivat sakkojen ja muiden rangaistusten antaminen. Tämä nähdään niin sanottuna positivistisena lähestymisenä, sillä kiusaamisen syihin ei oteta kantaa tai puututa vaan teosta vain annetaan määrällinen, lakiin perustuva rangaistus. Elektroniseen kiusaamiseen tulisi kiinnittää huomattavasti enemmän huomiota jo ennaltaehkäisevässä mielessä. On panostettava lasten ja nuorten opastukseen, vanhempien informoimiseen sekä maailmanlaajuiseen tiedon levittämiseen. Näen ennaltaehkäisyn erityisen tärkeänä juuri elektronisen kiusaamisen yhteydessä. Kiusaamisen tapahtuessa nimettömänä äärettömässä Internetissä on sitä jälkeenpäin vaikea lähteä selvittämään, ja usein tekijä pääsee kuin koira veräjältä.

Luettavaa

Belsey, Bill (2005) <http://www.cyberbullying.ca/>

Campbell, Marilyn, A. (2005) Cyber Bullying: An old problem in a new guise? Australian Journal of Guidance & Counselling, 15:1, 68-76.

Heirman, W., & Walrave, M. (2008). Assessing Concerns and Issues about the Mediation of Technology in Cyberbullying. Cyberpsychology: Journal of Psychosocial Research on Cyberspace 2(2008)1

Hinduja, Sameer & Patchin, Justin (2009) Bullying beyond the schoolyard. Preventing and responding to cyberbullying. Thousand Oaks: Corwin Press.

Höistad, Gunnar (2003) Irti kiusaamisen kierteestä. Helsinki: Kirjapaja.

Jing Wang, Tonja R. Nansel & Ronald J. Iannotti (2010) Adolescent health brief. Cyber and traditional bullying: Differential association with depression. Lehdessä Journal of adolescent health (painossa).

Lehtonen, Annakaisa & Maunumaa, Eveliina (2010) Elektronista mutta todellista - Kuudesluokkalaisten kokemuksia elektronisesta kiusaamisesta eteläpohjalaisissa alakouluissa. Pro gradu -tutkielma. Opettajankoulutuslaitos. Jyväskylä: Jyväskylän yliopisto.

Shariff, Shaheen (2008) Cyber-Bullying. Issues and solutions for the school, the classroom and the home. Lontoo; New York: Routledge.

Tropiikkiin!

Suomen talvi ei ole ihmistä varten. Se, että muutama sekopää asettui tänne asumaan kymmenisentuhatta vuotta sitten, ei muuta tätä tosiasiaa. Kaikilla meistä ei ikävä kyllä ole mahdollisuutta paeta pakkasta esimerkiksi Vanuatulle, mutta talvinen Helsinkiin tarjoaa tropiikinkaipuiselle kalpeanaamalle jotain.

Teksti: Aurora Pihlajamaa

Gardenia

Viikissä sijaitseva talvipuutarha sulkee sisäänsä noin 300 pääosin kaakkois-aasialaista kasvilajia. Tropiikin kukat ja hedelmät kasvavat 20-30 asteen lämmössä ja kosteassa ilmassa; niistä siis pääsee pakkaseen väsynyt vierailijakin nauttimaan! Ja kun kaupungin kadut piirtyvät harmaan sävyillä, 600-neliöisen kasvihuoneen väriiloisto hellii mieltä.

Gardenia, Koetilantie 1. Avoinna ma-to 10-18, la-su 10-17. Opiskelijalippu 2 €.

Korkeasaari

Korkeasaari on maailman eläintarhoista niitä harvoja, joissa Himalajan lumisten rinteiden eläimet ovat kuin kotonaan. Keskiverto karvaton apina viihtyy kuitenkin sydäntalvella paremmin Africasia- ja Amazonia-talojen lämmössä. Sademetsän eläimille on niissä järjestetty sademetsän olosuhteet – ja sehän esihistoriallisilta juuriltaan revitylle ihmislapselle passaa! Amazoniassa hengaaavista laiskiaisista kannattaa myös ottaa mallia kaamosajan elämänsä rytmittämiseen.

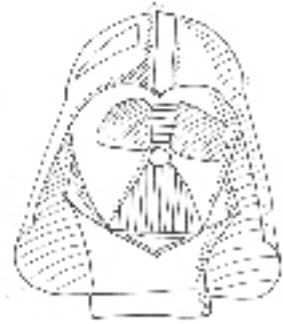
Korkeasaaren eläintarha, Mustikkamaanpolku 12. Avoinna loka-maaliskuussa joka päivä 10-16. Opiskelijalippu (maitse) 7 €.

Mäkelänrinteen Uintikeskus

Kun kerroksittain sipuliksi pukeutunut talvisuomalainen yrittää liikuttaa esimerkiksi raajojaan, ei tuntu- ma omaan jäykistettyyn kehoon ole kovin palkitseva. Vaatteiden vähentäminen ja veden tuntu iholla tekevät ihmeitä, eikä tämän kokemuksen saadakseen tarvitse lähteä rantalomalle. Mäkelänrinteen uimahallissa voi maata lämpimissä poreissa, katsella lasisen katon läpi iltapäivän tähtitaivasta ja kuvitella olevansa päivän-tasaajan yössä.

Mäkelänrinteen Uintikeskus, Mäkelänkatu 49. Avoinna ma-pe 6.15-21, la 8-20, su 9-20. Opiskelijalippu 3 €.

Sivistyksen sietämätön ohuus

Piirros Topias Haikala

”Se, kuinka nopeasti ihminen muuttuu eläimeksi, kuinka ohut sivistyksen kerros on ja kuinka pian se karisee - kaksi, kolme päivää.” Edellä oleva lainaus on venäläisen sotilaan **Arkadi Babtsenkon** tänä syksynä Helsingin Sanomille antamasta haastattelusta, jossa hän kertoo kokemuk- sistaan Venäjän armeijan toiminnasta Tsetsenian sodassa.

Venäläisen sotilaan Babtsenkon kanssa samansuuntaisia ajatuksia pintasivistyksen hattaran- pehmeästä ja pöyheästä olemuksesta on esittänyt myös juutalainen kirjailija **Primo Levi**, joka selvisi hengissä keskitysleiriltä toisessa maailmansodassa. Primo Levin leirikokemuksiin perus- tuvan kirjan nimi kertoo jo paljon: Tällainenko on ihminen. Primo Levi jätti kirjan nimestä ky- symyserkin tahallaan pois, sillä hänelle kysymys on puhtaasti retorinen. Ihmisluonnon olemus- ta ei tarvitse kysyä, jos sen tietää.

Sotilas-Babtsenkon ja Primo Levin kokemuksille molemmille on yhteistä ulkopuolinen paine, joka syntyi äärimmäisissä olosuhteissa. Yhteistä heidän kokemuksilleen ovat tilanteet, joissa löydetään ja jossa paljastuu ihmisyden kovin ydin: se ydin, joka jää jäljelle kun kulttuuri, his- toria, yksilöllisyys ja normit särkyvät. Samoin kuin kovassa paineessa ja oikeassa lämpötilassa hiili muuttuu timantiksi, ihminen muuttuu eläimeksi — ja useissa tapauksissa paineen tai läm- pötilan ei tarvitse edes olla kovin korkea. Ei tarvita sotaa, ei tarvita keskitysleiriä, ei edes vanki- laa, vaan joissain tapauksissa olosuhteiksi riittää jääkiekko-ottelu, taistelu uudesta iPhoneista tai laukkutarjouksesta Stockmannin Hulluilla päivillä.

Kulttuurin tuotoksilla, kuten sopimuksilla, konventioilla, ”sivistyneellä käytöksellä”, traditi- oilla ja kohteliaisuudella kesytetään luontoa ihmisessä. Ongelmana vain on, että villieläintä ei voi kesyttää. Petoeläintä voi parhaissa tapauksissa pitää jonkin aikaa lemmikkinä ja pehmolelu- na kulttuurirakennelmien kultaisissa ja pehmustetuissa häkeissä, mutta lopulta eläin toimii aina luontonsa, eli viidakon lakien mukaisesti. Nämä luonnonlait (sanon kahdessa merkityksessä) as- tuvat voimaan ”kahdessa, kolmessa päivässä”, tilanteen niin vaatiessa.

Sotilas-Babtsenkon ja keskitysleiriselviytyjä-Levin jaettu näkemys ihmisluonnosta ei välttä- mättä ole pessimistinen, vaan inhorealistenten ja tarkka. Heidän näkemyksensä ihmisluonnosta on yksinkertaisen rehellinen ja kaunis – vaikkakin toki karu. Kun kaikki ylimääräinen pehmuste ja sokerihunaja lakaistaan pois, jäljelle jäävät vain hampaat ja taistelu olemassaolosta ja voitosta. Ja nyt vain odotellaan, kuka heiluttaa luutaa seuraavaksi.

Darth Vader

Niemeläinen. Pelastakaa venäläinen sotamies. Helsingin Sanomat, 26.9.2010
Levi, P. (2005 (1962)). *Tällainenko on ihminen*. Jyväskylä: Gummerus.

Piinattu Leo

Teksti: Jaakko Hovi

Joskushan sitä erehtyy ajattelemaan, että taiteilijat työstävät ongelmiaan teoksissaan. Näyttelijöistä **Leo- nardo DiCaprion** kohdalla ensiksi tulee mieleen, et- tä miehen (tai agenttinsa) vainu kassamagneettien suhteen on pettämätön; harvoin näkee niinkin flopitonta CV:tä kuin ikinuorella Leolla. Leikkisästi voisi kuitenkin tarkastella Leon lähiaikojen uravalintoja myös ensiksi mainitulta psy- kologisoivalta kannalta. Silloin herää eittämättä kysymys: mikä Leoa oikein vaivaa?

Lämmittelynä mielipuoliselle käänteelle oli *The Aviator*, jossa Leo näyttelee **Howard Hughesia**, kuuluisaa liike- miestä, jonka psykye ajautui törmäyskurssille uran ehtoo- puolella. Kuitenkin vasta vuonna 2010 Leo esittelee meil- le syyllisyyden riivaaman sielunsa pimeimmät onkalot elo- kuvissa *Shutter Island* ja *Inception*. Kuten suuri osa Holly- wood-tuotannosta, myös nämä filmit ovat psykoanalyysin aarreaittoja.

Kumpainenkin elokuva esittelee jo lähtökohdissaan syyllisyydellä piinatun miehen. *Shutter Islandissa* Leo ei kykene kohtaamaan todellisuutta, että hän on väkivaltai- nen veteraani ja alkoholisti, joka on laiminlyönyt mielen- vikaisen vaimonsa ja menettänyt lapsensa vaimonsa käden kautta. Lopuksi Leo on ampunut vaimonsa ja joutunut mie- li pirstaloituneena vankimielisairaalaan.

Inceptionin unimaailmoissa pyöriä Leo on huijannut vaimoansa jotta he voisivat palata todellisuuteen, jonka seurauksena tämä koki olevansa todellisuudenkin tasolla unessa ja tappoi itsensä. Kummassakaan elokuvassa Leo ei kykene päästämään irti harhoistaan.

Shutter Islandissa Leo luo psykoosissaan vaihtoehtoi- sen todellisuuden, johon hän on lohkonut omat aggressii- viset osansa. Saari näyttäytyy siten vainoavana ympäristö- nä, ja siellä piilee murhaaja (Leo itse) joka on löydettävä. Vaimonsa hän idealisoi unessa pyhäksi äitihahmoksi, joka kuitenkin valuu tuhkana sormien lävitse merkinä syylli- syyden johdosta iäksi menetetyistä hyvästä objektista.

Inceptionissa Leo palaa pakonomaisesti unensa syvätasolla

tapaamaan vaimonsa representaatiota, johon Leo on projii- soinut sisältöjään. Vaimo on samaan aikaan sekä rakkautta antava hoivaaja, että äiti-lapsi -dyadin omistushaluinen ja aggressiivinen lapsi, joka haluaa tuhota kaikki heidän suh- teensa väliin pyrkivät.

Leo takertuu sinnikkäästi konkreettisiin ongelmiin, vaikka menneisyyden syvät haavat aiheuttavat todellisuut- ta sumentavaa kipua. *Shutter Islandissa* Leo paneutuu ku- vitellun salaliiton selvittämiseen mitä suurimmalla antau- muksella, *Inceptionissa* viimeisen unikeikan mahdollista- ma lasten näkeminen todellisuudessa uudestaan on ainoa asia mihin Leo keskittyy.

Kouriintuntuviin asioihin paneutuminen on perin in- himillinen ilmiö silloin kun maailman moniselitteisyys ja menneisyyden paino järkyttävät pientä mieltä. Vaikutel- maa korostaa entisestään Leon lapsenkasvot. *Shutter Islan- dissa* 50-luvun popliinittakkiin ja miesten hattuun sonnus- tautunut poliisi-Leo on kuin traagisella tavalla liian suuren taakan kantaakseen saanut tunnollinen lapsi, joka yrittää pitää merkityksensä kasassa, vaikka kosketus rakkausob- jektiin on kadotettu.

Leon hahmojen kyvyttömyys luopua kuvitteellisesta äi- tiobjektista on myös merkille pantavaa. Hahmot takertu- vat regressiivisesti äitiobjektiin, jolle omat hyvät puolet on lohkottu säilytettäväksi. Kyse on siis aktuaalisen ikävän li- säksi ensisijaisesti kyvyttömyydestä kohdata kipeä ulko- maailma, jossa paratiisimainen yhteys hoivaajaan on ka- dotettu, ja oma syyllisyys on musertava.

Välillä suorastaan huolestun Leosta kun ajattelen tätä kaikkea. Leo-parka, tuskin kukaan meistä ymmärtää mitä ristiä hän kantaa sisällään. Minun tekee mieli antaa Leol- le lämmin halaus ja kertoa ettei kaikki ole hänen vikaansa. Mutta tulkita kaikki tämä juuri Leon ominaisuuksiksi, ir- ti näyttelimestään hahmoista, onkin tyypillisimpiä virheitä mitä psykoanalyysissä tehdään.

Haluamme lisää opetusta!

Tänä syksynä on valmisteltu uusia tutkintovaatimuksia, jotka tulevat voimaan kolmeksi lukuvuodeksi syksystä 2011 lähtien. Oppiaine oli pyytännyt myös meidät, ainejärjestön edustajat, mukaan valmisteluihin ja tapasimme syksyn aikana kahtena päivänä. Tapaamisten välillä uudistusta valmisteltiin oppiainekokouksessa. Me opiskelijoiden edustajat järjestäydimme edellisten opintovastaavien sekä muutaman hallituksen jäsenen porukassa. Perustimme näkemyksemme uudistuksen tarpeesta Statuksen nettisivuilla käytyyn keskusteluun, kokemuksiin muista opiskelupaikoista, Kannun viimekeväisen opintokyselyn tuloksiin sekä omiin ajatuksiimme ja keskusteluun muiden opiskelijoiden kanssa. Päätulos on, että ainakaan opetuksen määrään ei olla kovin tyytyväisiä, joten siihen tartuimme. Toivomme uudistuksia ainakin siihen, mitä meille opetetaan, miten ja minkä nimen alla.

Katselimme nykyisiä vaatimuksia kriittisin silmin. Se, mitä kaikkien on pakko opiskella, on ymmärrettävissä mielestämme sosiaalipsykologian ydinainekseksi. Tämän ydinaineksen opiskelu on järjestetty lähes poikkeuksetta kirjatenteilla. Mikäli sosiaalipsykologian opiskelijat haluat opiskella sosiaalisesti, he saavat järjestää sen itse. Opiskelijat ovatkin olleet aktiivisesti järjestämässä omia opintopiirejä sekä tenttikirjakahvitteluita. Oppiaineessa sanotaan, että ydinaineksen opetuksen vähäinen määrä johtuu resurssipulasta. Kuitenkin nykyisissä tutkintovaatimuksissa kohdassa SP19 tarjotaan tänäkin vuonna 88 opintopisteen edestä vaihtoehtoisia kursseja, joita kandidaatintutkintoon voi sisällyttää pakollisen seminaarin lisäksi vain 6 opintopisteen edestä. Tämä johtaa siihen, että usein kurssien alkaessa tulee sähköpostilistalle viestejä, joilla kehoitetaan osallistumaan kursseille. Toisin sanoen näille lukuisille kursseille, joita meille järjestetään, ei saada tarpeeksi osallistujia, koska niiden aiheet eivät aina ole niin houkuttelevia eikä niitä pysty sisällyttämään tutkintoon ylen mää-

rin. Toinen vaihtoehto on, että opiskelijat osallistuvat kursseille, jotka eivät heitä ollenkaan kiinnosta, koska mitään muuta opetusta ei ole tarjolla tai vaihtoehtona olisi megalomaaninen kirjatentti. Tiedän, että tämä luo tilastollista harhaa kurssien kiinnostavuudesta, mutta näin tunnustan kuitenkin itse tehneeni.

Toinen ongelma liittyy nähdäksemme kurssien nimeämiseen ja kokonaisuuksiin. Opiskelijat kohtaavat opintojensa aikana kolmeen otteeseen kohdat nimeltä sosiaalipsykologian juuret, sovelluksia ja tutkimuskohteita. Välillä yhteen kokonaisuuteen kootut teokset eivät tunnu mitenkään muodostavan mielekästä kokonaisuutta. Kirjatenttiin panttäämisen ja tentin suorittamisen jälkeen jää epämääräinen kuva siitä, mitä olisi pitänyt oppia. Lisäksi kulman takana odottaa seuraava opintokokonaisuus samalla nimellä. Ei pääse tulemaan sellainen kuva, että nyt on oppinut kaiken tarpeellisen aihealueesta.

Haluamme selkeästi nimettyjä ja koottuja suurempia opintokokonaisuuksia, jotka järjestetään kurssimuotoisesti. Yhden lukukauden ajan kestävän kurssin aikana käytäisiin läpi aihealueen (kuten sosiaalisen kognition) juuret, viimeisimpiä tutkimuskohteita sekä sovelluksia ryhmätöiden ja muiden tehtävien muodossa. Soveltavien tehtävien muodossa tulisi mahdolliseksi myös saada mukaan paljon kaivattua käytännönläheisyyttä. Olisi mahdollista vaikkapa tehdä kuvitteellisia tutkimussuunnitelmia tai keksiä ratkaisuja case-tapauksiin oikeissa yrityksissä tai yhteisöissä. Opiskelijaedustus tekee nyt työtä tämän eteen. Allekirjoittaneeseen ja tulevaan opintovastaavaan Sakariin saa ottaa yhteyttä!

Jaana Piirainen, pj'10

Ilta laskeutu
näytän ille
näytän ille. kun
hämärä vuocaa sisään
syyntä, a illoin a m ä k s i.
i a huomenna.
huomenna riisun kasvoil.
ny
ajan merkki Chäissäsi,
makaa siljaa, aloillani
ja odotan.

Pimeydessä ja pimeydestä hehkuva kivi
is silloin kiemurteji
Keltui tuuli siitän siemänsä, ja toi maahan syksyn sivistuksen
ja silloin
Nimäki hölmä valkainen kumi, miesampumaa, mitalitua. Ja asi vihreät silmät. Ja se
rajarikon mielen,
ja silloin näki
Jumman lopun ja suran.

Niiden ympärillä pyöriin,
Pyöriin, pyöriin vuostaan

Huhtailen, näitä ympäröitä,
Kääntyn, kääntyn vuostaan.

Ne ovat, näin vastassa.

Ja ne kasvoil

Karissa, Nami ja Peto,
Kulm räsestään toisella, jokainen vaarallian.

Opiskelijan työ on monipuolista. Aina ei tiedä, miten asioiden pitäisi mennä.

Jos jokin asia työpaikalla askarruttaa, saat aina neuvoa ja apua. Olitpa sitten oman alan töissä tai et.

Me tunnemme valtsikalaisten työelämän koukerot, fuksista maisteriin.

Yhteisellä asialla

Oma liittosi

SVALL.FI

Suomen Valtiotieteilijöiden Liitto SVALL ry